

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

1. Longa retrò &c. Processus habitus contra Petrum Regem Aragonum,
anno 1282. Indictione undecima.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1273.

si aliquam ex Ecclesiis Cathedralibus Provinciae Auxitanensis vacare contingat; Nobilis Vir... Senescallus tuus in Vasconia administrationem bonorum temporalium ipsius Ecclesie vacantis quamdiu eam vacare contingit, contra iustitiam occupare, ac detinere occupatam pro sua voluntate presumit, quanquam nulla ex eisdem Ecclesiis à te Regalia teneat, idque tibi, vel dicto Senescallo non competat de consuetudine vel de Jure.

Cum igitur laicis disponendi de rebus Ecclesiasticis nulla sit attributa potestas, serenitatem Regiam rogamus & hortamur attentè, quatenus talia, quæ redundant in tui derogationem honoris per eundem Senescallum fieri nullatenus patiaris; Sed Ecclesias ipsas, pro divina & nostra reverentia, habens propensius commendatas, eas & bona ipsarum in suis iuribus & libertatibus favore Regio prosequaris; ita quod præter divinæ retributionis præmium condigna tibi à nobis proveniat actio gratiarum. Datum Lugduni decimo Calendis Septembris Pontificatus nostri Anno tertio.

V I.
Ex Archiv.
Aug. Rimer.
Tom. 2. pag.
36.

Bulla Levelino Principi Valliæ, de quadam compositione, per Prælatos inter dictum Levelinum & Davidem Fratrem suum: anno 1274.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilecto filio nobili viro, Levelino Principi Valliæ salutem & Apostolicam Benedictionem.

Cum à vobis petitur quod iustum est, & honestum, tam vigor aequitatis, quam ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem Officii nostri ad debitum perducatur effectum.

Sanè petitio tua, nobis exhibita continebat, quod dudum inter te, & nobilem virum David Fratrem tuum, super quibusdam Terris, Possessionibus & Rebus aliis, materia questionis exorta; tandem mediantibus venerabilibus fratribus nostris Bangoren, & Assaphen Episcopis, Amicabilis super his inter partes compositio intervenit, de observanda compositione huiusmodi hinc inde corporali præstiti juramento: Et nihilominus jurisdictioni eorundem Episcoporum super hoc eo modo vos submittere curavistis, videlicet ut dicti Episcopi in partem, contra compositionem prædictam venientem, possent censuram Ecclesiasticam exercere, ac obscuritates ipsius compositionis, si fortassis emergent interpretari, & etiam declarare, prout secundum Deum viderent qualitati negotii, & quieti earundem partium expedire.

Postmodum verò, super quibusdam articulis, in compositione ipsa contentis, qui in aliqua parte sui debitum & obscuritatem habebant inter prædictas partes questione suborta iidem Episcopi prout ex forma huiusmodi submissionis poterant, in præfatis articulis circa dubium & obscuritatem prædictam quandam interpretationem & declarationem fecerunt providam & salubrem; prout in litteris inde confectis eorundem Episcoporum Sigillis munitis plenius dicitur continere.

Nos itaque, tuis supplicationibus inclinati, interpretationem & declarationem prædictas, sicut providè factæ sunt, ratas & gratas habentes, illas auctoritate Apostolica confirmamus, & præfatis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo hominum omnino liceat hanc paginam

nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Lugduni 15. Calendas Septembris Pontificatus nostri Anno tertio.

MARTINUS II. DICTUS IV.

Vide Compendium Vitæ in Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Luxemb. 1727. fol. 157.

Processus habitus contra PETRUM Regem Aragonum, anno 1282. Indictione undecima.

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad certitudinem presentium, & memoriam futurorum.

Longa ferè series, ipsiusque diffusa narratio, cui vix tempora multa sufficerent, tædio grandi nimirum audientes afficeret, si quondam Friderici olim Romanorum Imperatoris, posterorumque suorum culpas horrendas, & excessus infandos, ab ipsis contra Deum, & contra Romanam Ecclesiam commissos, ac processus perinde per Romanos Pontifices prædecessores nostros ritè habitos contra ipsos, pænafque iuste illis indictas repetitio seriosa narret. Ideoque summa rerum fastigia, prout imminentium casuum necessitas exigit, absque seditionis injuriâ materia patitur, decrevimus prosequenda. Et quidem communem non credimus latere notitiam, qualiter felicis recordationis Innocentius Papa quartus prædecessor noster, memoratum Fridericum, qui se per eosdem suos excessus & culpas innumeras indignum Imperio & Regno, omnique honore ac dignitate reddiderat, in Concilio Lugdunensi, eodem approbante Concilio; propter suas iniquitates à Deo ne regnaret vel imperaret, abjectum ostendit, & denuntiavit omni honore ac dignitate privatum à Domino, & nihilominus sententiâ contrâ ipsum Fridericum latâ plenius continetur.

Qualiter etiam post ejusdem Friderici obitum licet Regnum Siciliae ad dispositionem Ecclesie Romanae, cuius Juris & proprietatis existit, esset liberè devolutum, idemque prædecessor de illo se provisurum in eodem Concilio publicè prædixisset, quondam Conradus dicti Friderici natus, quamquam in eodem Regno ex ipsius sui primogenitoris successione nullum penitus jus haberet, tamen sicut ex præmissis apparet, nec ille mortis suæ tempore habuisset, nec aliàs eidem Conrado jus competeret in eodem, ipsum Regnum temerariâ presumptione occupavit, nec illius recentioris facti memoriam obliteravit oblivio, videlicet quòd ipso Conrado subtracto de medio, quidam Manfredus tunc Princeps Tarentinus, quem velut de copulâ damnatâ susceptum, à dicti Regni successione non solum præmissa ejusdem Friderici privatio, sed etiam macula illegitima natiuitatis arcebat, contra juramentum fidelitatis, quod dicto prædecessori præstiterat, temerè veniens sub quondam Conradini nati dicti Conradi, sui que nepotis, simulatâ protectione tutori ad

ANNO
1274.ANNO
1281.I.
Ex spicil.
Dacheri
Tom. 3. n.º.
ed. pag. 684.In Concilio
Lugdun. Fri-
doricus Im-
perio spoli-
atus.Manfredi
Gesta.

quas

ANNO
1282.

quasdam Civitates, Castra, & alia loca Regni e-
iusdem manus occupatrices extendit. Propter
quod & alios suos actus nefarios, & graves offen-
sas, piæ memoriæ prædecessor noster Alexander
Papa quartus ipsum ex causis variis excommu-
nicationis vinculo innodatum, Tarentino Prin-
cipatu, honore Montis sancti Angeli, omnibus
Comitatibus, terris, feudis, dignitatibus, & aliis
honoribus, ac bonis & iuribus, quæ in præ-
fato Regno, & quæ alibi etiam ab Ecclesiis
& personis Ecclesiasticis obtinebat; necnon
& Vicariâ in quâdam ipsius Regni parte sibi
ab Apostolicâ sede concessa; & etiam omnibus
concessionibus, donationibus, largitionibus, con-
firmationibus, & privilegiis, sive à prædictis Fre-
derico patre, vel Conrado fratre suis, sive à sede
Apostolicâ in Regno sibi factis eodem, vel alibi
etiam ab Ecclesiis quibuscumque, vel personis Ec-
clesiasticis, tanquam rebellem & hostem Ecclesiæ
Romanæ, ac violatorem fidelitatis sibi præstitæ
manifestum, suorumque iurium invasorem, oc-
cupatorem, & detentorem sacrilegum, & tam-
quam sociatum nefando feedere Saracenis, eo-
rumque complicem, ductorem & protectorem
publicum, Apostolicâ autoritate privavit.

Cumque idem Manfredus nec iis aliisve reme-
diis contra malitiam ejus adhibitis in suâ in-
iquitate remissior; sed iam committendo quotidie
prioribus deteriora ferventior, postmodum frau-
dulenter præfati nepotis sui morte confidit,
idem Regnum proprio nomine occupans, &
Regium in illo titulum & nomen usurpans, se,
ortus sui non erubescens primordia, in illius
Regem iungi, & coronari fecisset; idem præ-
decessor noster Alexander ejus iniquitates &
fraudes abominans & detestans, cassavit & irri-
tavit, callum & irritum nuntiavit quidquid cir-
câ ipsum Manfredum per unionem, seu potius
execrationem, & coronationem quas ex-
cipere de facto præsumerat, quasque nullas
esse constabat, existit tam temerariè, quam
dolosè præsumptum. Eisdem verò Manfredò,
& demum Conradino, qui æratem prevenien-
do malitiâ à disortum prædecessorum suorum
iniquis semitis non declinans, sed ad eam-
dem Imperium & Regnum aspirans, præfatum
Ecclesiam & Carissimum in Christo filium nostrum
Carolus Siciliæ Regem illustrem insidiis mul-
tis impetit, & multipliciter apertis conatibus
inestavit. Propter quod contra eum & fautores
suos per recolendæ memoriæ Clementem Papam
prædecessorem nostrum varii habitii sunt processus,
suâ sorte successibus nobis, & Regni ac Regno præ-
dictis, pacis & quietis serenitas arideret, in sub-
itas tempestates acta est æstiva tranquillitas, bel-
lum in mediâ pace surrexit, facti sunt hostes
ex subditis, & qui eidem Regi Siciliæ ad fi-
delitatis debitum tenebantur, rebellionis spiri-
tum infideliter assumentes, non solum hostilia,
sed tyrannica patraverunt. Sicut enim gravis
clamat infamia, processit adeo Panormitana ci-
vitas, & civium præsumptuosa rebellio, quod
rebellandi audaciâ, & iurium interversione Re-
galium, sui que quantum in eis fuit abjectione
dominii non contenta, ferinæ immanitatis dex-
teras ad crudelitates inauditas exposuit, dum
eorum exitialis iniquitas, non solum quos ex
devotis Regis ipsius concepta potuit præoc-
cupare nequitia, sine sexus ætatibus delectu in-
humaniter cecidit: verum etiam partus quos
adhuc viscerum portionem claustra materna ce-
labant, illis sævè defecit, sic præcipiti festina-
tione produxit in lucem, quod eis nimirum
procul dubio naturaliter lucis usum antequam
concederet natura, subtraxit, ipsis adeo præ-
maturâ & impiissimâ cæde cæsis, quod ortus
eorum principia vitæ prævenit occasus. Quia
verò, sicut ex tunc multorum habebat assertio,

& jam probat exitus evidenter, hæc in nostram
& ejusdem Ecclesiæ turbationem & dispendium
tentabantur, & plurimum ad hoc intentio labo-
rabat & studium, ut fornacis quasi extinctæ
recenter nos Ecclesiæ & Rex idem renovata eo
graviora sentiremus incendia, quo solent nocere
gravidis pericula recidiva.

Nos tantorum malorum cupientes obstare
principiis, ne serò medicina ipsis jam proceden-
tibus pararetur; in festo Ascensionis Domini
præterito, nuper apud Urbem veterem præfente
multitudine copiosâ fidelium, de Fratrum nostrorum
consilio, universos & singulos cujuscumque
præminentia, conditionis, aut status, attentè
monuimus, eisque districte præcepimus, ne in
prædicto Regno, vel ejus parte nos, & eandem
Ecclesiam, aut præfatum Siciliæ Regem, qui
Regnum Siciliæ tenet ab ipsâ, per se, vel per alium
molestarent, impeterent, vel etiam pertur-
barent, occupando, invadendo, seu occupari
aut invadi faciendo Regnum ipsum, vel aliquam
partem ejus. Præcepimus insuper universis &
singulis Christi fidelibus, & specialiter Marchionibus,
Comitibus, Baronibus, Civitatibus,
Communitatibus, & Universitatibus Castrorum,
Villarum, & quorumcumque locorum Italia,
maximè ipsius Romanæ Ecclesiæ temporali Ju-
risdictioni subjectis, ne prædictis molestatori-
bus, impetitoribus, perturbatoribus, occupa-
toribus, vel invasoribus, seu occupari vel inva-
di facientibus dictum Regnum, vel aliquam
partem ipsius in præmissis intenderent; & ne
cum armis, vel sine armis, ad turbandam in eodem
Regno pacem, præfatorum Ecclesiæ ac Regis
Siciliæ, præstarent illis consilium, auxilium,
vel favorem publicè vel occultè; neve super hoc
societatem, conjurationem, aut sædus aliquod
cum ipsis inirent. Si quis autem contra nostram
monitionem, & præcepta præmissa, per se, vel
per alium quibuscumque dolo, fraude, vel machi-
natione faceret, cujuscumque forent præ-
minentia, dignitatis, conditionis, aut status,
excommunicationis sententiâ, quam ex tunc in
eos protulimus, ipso facto se noscerent innodatos.
Civitates quoque, & Communitates quilibet,
quæ contra monitionem & præcepta eadem
quocumque dolo, ingenio, arte, vel machinatione
venire præsumerent, interdicti Ecclesiastici
sententiæ, quam ex tunc in illos promulgavimus,
voluimus subiacere. Ad hæc prædiximus Patriar-
chis, Episcopis, Archiepiscopis, Abbatibus, &
aliis inferioris gradus Prælatibus, quod si contra
monitionem & præcepta præmissa, vel eorum ali-
liqua venire tentarent, nos eos omni Ecclesiæ di-
gnitatis honore; cæteros autem Clericos non præ-
lationis officium, sed dignitates forsan, vel Pri-
oratus, seu alia beneficia obtinentes; & private
curarem obtentis, & inhabiles reddere ad alia
obtinenda, prout facti qualitas suaderet. Lai-
cis verò cujuscumque præminentia, dignitatis,
conditionis aut status, & præcipue temporali-
ter ipsis Romanæ Ecclesiæ subjectis expressè
denuntiavimus, quod si monitionem & præ-
cepta hujusmodi, contra ea per se, vel per
alium veniendo temerè non servarent; Nos
tantam temeritatem impunitam remanere no-
lentes, ipsos feudis, & aliis omnibus, quæ
à prædictâ vel aliis tenerent Ecclesiis, priva-
re; Vasallos eorum, si quos habent, à fide-
litas juramento quo tenerentur, eisdem
reddere penitus absolutos, & personis eorum
citra mortis periculum & mutilationis expo-
sitis, ad expositionem bonorum procedere
illorum, prout culpa ipsorum exigent, &
videretur expediens, curarem.

Et licet Panormitanæ civitatis, & civium,
nonnullorumque Castrorum illarum partium,
quæ contra eundem Regem Siciliæ rebellicant,

ANNO
1282.Summus
Pontif. ex-
communica-
tionis sen-
tent. profert
in Manfredi
fautores, ac
regni Siciliæ
perturbato-
res.

A N N O
1281.

culpa gravis acerbiorum processum exigeret: Nos tamen desiderantes quod civitatem, cives, & loca prædicta mansuetudo corripere, & à tanti terroris invio revocaret, erga eos non rigorem, sed mansuetudinem votis nostris accommodam prosequentes, Universitatibus prædictorum civitatis, & Castrorum, aliorumque locorum districtè præcepimus, ut cujuscumque difficultatis & dilationis objectu sublato ad nostra, Ecclesiæ, ac Regis eorundem mandata redirent: quodque prædictos molestatores, turbatores, occupatores, invasores, aut dantes eis in hoc auxilium, consilium, vel favorem in dictis civitate, Castris, villis, seu districtibus eorundem nullo modo receptare, vel recipere attentarent, nec ipsorum aut alicujus eorum dominio, vel regimini se quoquo modo submitterent, neve ipsis, vel eorum alicui contra Ecclesiam vel Regem prædictos impenderent in prædictis auxilium, consilium vel favorem publicum vel occultum; & nihilominus confederationes, seu obligationes quaslibet, si quæ inter universitates easdem, vel inter ipsas, & quoscumque alios initas, sive factas super occupatione, ac invasione prædictis; & juramenta de illis servandis, vel aliis pro prædictis hinc inde præstita relaxantes omnino, Universitatibus ipsis aperte prædiximus; quòd nisi præmissa celeriter adimplerent, contra Civitatem, Castra, & villas eorum spiritualiter & temporaliter sic procedere, auctore Domino, curarem, quòd poenâ decente suæ temeritatis & superbiæ recognoscere qualitate. Ceterum licet dum iis & aliis modis, & viis, filiorum salutem paterna venabatur affectio, reliquarum Civitatum, Castrorum, Villarum, cæterorumque locorum, civium & incolarum Siciliæ in nostram notitiam perlata rebellio, & præcipuè Messanenium, qui eorundem Panormitanorum imitati sævitiam, quàm plures ex ministris & devotis Regis ipsius post securitatem eis præstitam crudeliter trucidasse dicuntur; Castrum Regium loci ejusdem temerariis ausibus occupantes, causam multæ commotionis inducentes.

Idem Messanenies.

Nos tamen propterea non desistentes à cæptis, Venerabili fratri nostro G. Episcopo Sabiniensi ad partes alias cum plenâ Legationis officio, tamquam pacis Angelo destinato, bona in illis & pro illis partibus quæsumus, nec venerunt; pacem expectavimus, & turbis gravioris tempestas apparuit, machinatis jamdudum, ut communis quasi fert opinio, & subsequutorum consideratio satis indicat, evidentè dolis & insidiis revelatis. Si quidem Petrus Rex Aragonum, quem carum filium nominari non patitur exprimens inferius status ejus, de procedendo adversus Africam quæsito colore, Insulam Siciliæ, terram peculiarem ipsius Ecclesiæ, militum & pedum catervâ stiparus, invadens, occupans, & in illâ ejusdem Ecclesiæ pacem turbans, gravem contra eam seditionem excitans, graviterque populum concilians, in eam temeritatis prorupit audaciam, quòd cum Civitatibus, aliisque locis, Universitatibus, civibus, & incolis ejusdem Insulæ, quibus ratione uxoris, filie scilicet memorati Manfredi, natorumque suorum se teneri prætendit, confederationibus, pactis, & conventionibus, ut fertur, quin potius conspirationibus, & scelestis factionibus initis, Regium in Regno prædicto nomen usurpat, se Regem Siciliæ nominat, & gerere pro Siciliæ Rege præsumit; in majoris præsumptionis argumentum præfato Regi Carolo in suis litteris Regni Siciliæ titulum subtrahendo. Sicque non solum dictos Panormitanos, quos aliis pluries per Nuntios ad hoc sollicitè dicitur, incepta contra dictam Regem Caroli seditionis & rebellionis contumaciâ confir-

Petrus Rex Arag. regni Siciliæ usurpator.

mavit, eos per se ac gentem suam fovens, ipsique favens in illa, & tam ipsos, quàm cæteros Insulæ memoratæ rebelles adeo contra eandem Ecclesiam eorum matrem & dominam concitavit, quòd nonnulli ex eis, & specialiter Messanenies, qui ante ipsius in Insulâ memoratâ præsentiam dicti Legati Nuntios humiliter admittent, dominium ejusdem recognoscences Ecclesiæ, nomenque publicè invocantes; eos postea contumaciter admittere denegarunt; baculo arundineo, eidem scilicet Regi Aragonensi prætextu dictorum uxoris & filiorum ipsius, ut dicitur, innitentes. Quos tamen uxorem, filios, sive Regem per eos, seu ipsorum ratione in eadem Insulâ vel aliquâ dicti Siciliæ Regni parte jus aliquod non habere præmissa declarant, & nos nihilominus decernimus & etiam declaramus. In quæ autem crimina falsæ regie dignitatis, imò & simplicis magistratus assumptio, seditio, violentiæque cum armis commissio incidant, quibus addidici sint poenis talium peccatores, non est opus exprimere; quia id nota & vetustissima decreta sanxerunt. Nec leve his pondus adjicitur, si ejusdem Regis & Regni Aragonum conditio explicitè describatur.

De Archivo namque ipsius Ecclesiæ munimenta prodeunt, manifestè testantia qualiter piæ memoriæ Innocentius Papa tertius prædecessor noster, quondam Petrum Regem Aragonum, dicti Petri Aragonensis Regis avum, Arelatenis ejus temporis Archiepiscopo, & aliis personis Ecclesiasticis, necnon & quàm pluribus suis associatum proceribus per mare ad Sedem Apostolicam accedentem, ut inibi ab eodem prædecessore Innocentio militare cingulum, & Regium acciperet diadema, honoravit multipliciter honorificè, ac benignè recipit, & in Ecclesiâ sancti Pancratii Martyris trans Tiberim per bonæ memoriæ Petrum, Portuensem Episcopum faciens in Regem inungi. Deinde propriis manibus coronavit, & Regalia insignia universa, mantum videlicet & colobium, sceptrum, & pomum, coronam, & mitram, quæ ad opus ipsius non solum speciosa, sed etiam pretiosa parari fecerat, ex more in Regum coronationibus observando largitus eidem, ab ipso corporale juramentum recepit. Per cujus religionem memoratus Rex inter cætera fidelitatem & obedientiam ipsi summo Pontifici ejusque successoribus, & Ecclesiæ Romanæ, Regnumque suum in ipsius obedientiâ fideliter conservare promisit: ac demum idem Rex cum multo tripudio & applausu coronatus, juxta ipsum prædecessorem nostrum Innocentium ad Basilicam sancti Petri Apostoli rediens, super illius Altare sceptrum & diadema deposuit, & militarem ensen de manu ejusdem prædecessoris accepit; dictumque suum Regnum antea censuale à suis prædecessoribus eidem Ecclesiæ constitutum, cupiens principali post Deum, ejusdem beati Petri & Apostolicæ Sedis protectione muniri, prædecessori eidem Innocentio, & per eum ipsi Sacrosanctæ Apostolicæ Sedi obtulit, illudque sibi & ejus successoribus in perpetuum divini amoris intuitu, & pro remedio animæ suæ, & progenitorum suorum, novo adjecto censu constituit censuale, pollicendo adjiciens, & adjiciendo pollicens, quòd ipse ac successores sui specialiter eidem Sedi fideles & obnoxii teneantur. Hæc autem perpetuâ lege fore servanda decernens, ut hujusmodi Regalis concessio firmitatem inviolabilem obtineret, ipsam in scriptis redactam de Procerum Curia suæ consilio, præfate dicti Arelatenis Archiepiscopo, Sancto parruo suo, Hugone de Bancio, & Arnaldo de Faciano, suis Baronibus, sigilli sui munimine roboratam eidem Innocentio prædecessori concessit.

Numquid igitur præmissa collata pariter & solerti examinatione discussâ, dictam Regem Ara-

A N N O
1281.

Idem Regni Petro non competere, sed Ecclesiæ Romanæ probatur.

goniæ

ANNO
1282.

gonia nepotem fidelitatis, ad quam memoratus avus suus, cuius est in eodem Aragonia Regno haeres, ipsum sicut & successores suos ceteros tam publicè, tam solemniter obligarat, eidem Ecclesiae debitorem, & violatorem publicum, reum grandis infidelitatis & damnabilis non accusant? Profectò fidei debitæ violatio, violentem procul dubio arguit infidelem; praesertim cum praemissa non leviter aggravet fraudulenta confictio, quâ idem Rex Aragoniae nepos non absque fraudis commento notabilis finxisse deditur, & apud nos etiam per solemnes nuntios affirmasse, quod cum sumptuose & sollicito apparatu ad Dei & Ecclesiae servitium, & exaltationem Catholicae fidei, potentiae suae brachium dirigebat. Quod tamen contra fidei ejusdem utilitatem, dictum Regem Carolum, Cruce signatum in terræ sanctae subsidium, & publicè ad Dei ejusdemque fidei obsequia prosequenda dispositum, nullâ diffidatione praemissa, quod multorum iudicio proditiōnis notam non effugit, hostiliter impetendo, necnon & contra ipsam matrem Ecclesiam, ejus, ut praedicatur, terram invadendo, & occupando direxit. Nec cum excusat, sed accusat potius, quod ad partes Africae, Insulae praedictae vicinas, diebus aliquibus declinavit. Id enim ipsum adeo significat probat, imò & convincit eventus, ut opportunitate captatâ commodius iniquitatem quam conceperat, perpetraet; maxime cum per suos nuntios missos exinde pluries dictos Panormitanos sollicitasse, ipsi in praesumptâ malitiâ consilium, & auxilium attulisse dicatur. Nec sit verisimile quod eandem Africam, terram quippe diffuso vastam ambitu, refertam incolis non prorsus imbellibus, crebris munitionibus, ut habet fama, non vacuum, opibus & aliis opulentam, cuius invasionem vix multorum Regum Principumve quorumcumque potentia coaequivata praesumeret; ipse ad hoc procul dubio divitiis impar & viribus, cum committiva tam modicâ bellatorum solus assumeret invadendam. Numquid & iterum hæc non patenter ostendunt, quod saepius Rex Aragoniae nepos, tamquam insulae memoratae dicti Regni Siciliae partis non modicæ manifestus inceptor & occupator, ac Panormitanorum rebellium, & seditionis, commotionis, seu concitationis pacificae turbationis contra praefatum Regem Carolum moræ notorius factor, & fautor, & adversus ipsam Ecclesiam actor & factor, suique complices, comites, satellites, & ministri praemissam per nos in festo praedicto latam in nostris monitionibus, praecipis, & prohibitionibus non parentes, excommunicationis sententiam incurserunt, nec absolutionis Vassalorum suorum à juramento fidelitatis, si quo tenentur, eisdem, privationis feudorum, quae ipsi à Romanâ, vel quibuscumque aliis tenent Ecclesiis, & expositionis personarum citrà mortem, & mutilationem, bonorumque suorum comminationem in eodem festo periculum evitarunt? Universos autem saepius rebelles Insulae, scilicet Messanenenses, Agrigennenses, & ceteros civitatum, Castrorum, Villarum, aliorumque locorum ejusdem Insulae cives, habitatores, & incolae, cuiuscumque sint praeminentiae, dignitatis, conditionis, aut status, qui dictis Panormitanis in pertinaciâ rebellionis assumptæ saltem se illis simili audacia sociando, & eos proinde validiores & firmiores in illâ reddendo; necnon societatibus, confederationibus, passionibus penarum, & juramenti adjectione firmatis, ut dicitur, uniendo favorunt, & tam alios, quam Panormitanos eosdem, qui praefato Regi Aragonum nepoti contra prohibitiones & monita nostra praemissa intendere in invasione ac occupatione praedictis, ipsum recipere ac receptare, se illius regimini submittere, sive contra Ecclesiam, vel Regem Carolum praedictos, favorem, & auxilium impendere praesumerunt,

eidem sententiae subjectos, & periculo esse procul dubio liquet expositos. Civitates vero, Castra, Villas, & alia loca praedicta; nec non & Universitates ipsorum, Ecclesiastico suppositas interdictione.

Hæc sunt igitur quae per eundem Regem Aragoniae nepotem Deo & Ecclesiae servitio offerebantur. Hæc sunt quae ipsius Ecclesiae prosequi se iactabat obsequia. Hæc fidei Catholicae incrementa, sic exaltationem Religionis Christianae prosequitur, sic procurat, sic Dei, fidei, Ecclesiae, & Religionis earundem hostes prosequitur, sic impugnat; talibus in se Regalem dignitatem inticular, talibus titulis vitam suam, famam genisque decorat? Licet itaque tantis excessibus, excedentiumque demeritis processus gravior deberetur, & ad executionem praemissarum comminationum procedere non iuste possemus, imò etiam sicut praedictorum consideratio perhibet, deberemus; quia tamen nescit à caris caritas etiam læsa recedere, inductu paternae caritatis inducimur, ut cum sumus licet insufficientibus meritis illius Vicarii, qui non mortem peccatorum, sed ut convertantur, & vivant, se velle fateatur; Regem Aragoniae, & alios praefatos, denuntiationibus, monitionibus, mandatis, prohibitionibus & comminationibus, ad conversionem celerem, ne in peccatis, iniquitatibus, & sententiarum laqueis quibus se, ut praemissa docent, apertius involverunt, in morte obdormiant, excitemus. Ideoque praesente hac multitudine copiosâ fidelium de Fratrum nostrorum consilio denuntiamus eodem Petrum Regem Aragoniae nepotem, suos comites, complices, satellites, & ministros, ac Insulae memoratae rebelles ex supra dictis causis excommunicationis; Civitates, Castra, Villas, & alia loca praefata, nec non & Universitates ipsorum, interdictione praemissis sententiis latas per nos subjacere de novo, tam in Regem, & alios saepius, quam Universitates, Castra, Villas, & loca praedicta ex causis eisdem, & propter auctam eorum contumaciam in non parendo nostris monitis & praecipis, & à nobis prohibita pertinaciter prosequendo diutius, similes sententias promulgantes. Ipsum autem Regem & ceteros universos & singulos, qui cum eo sen alias, in auxilium praesentis turbationis, seu rebellionis, dictam Insulam intraverunt, vel inibi existentes eidem turbationi seu rebellionis quocumque modo favorunt, attentè monemus, eisque distictè praecipimus, ut ab huiusmodi suis excessibus & offensis desistentes, omninò Insulam eandem penitus exeant, nunquam illuc, in nostrum, Ecclesiae, vel Regis Caroli quo ad praemissa quaecumque praedictum, redituri. Adjicientes, ne quis de novo ad id eandem Insulam intret, vel aliquam ejusdem Regni partem publicè vel occultè impetat, turbet aliquatenus, vel molester. Universis quoque civibus, incolis, habitatoribus, & universitatibus civitatum, & aliorum locorum ipsius Insulae cum similibus monitione ac distictione jubemus, ut Regem Aragonum, & excommunicatos memoratos de ipsâ Insula prorsus expellant, nunquam eos vel alio ad praemissa, vel similia inibi recepturi.

Distictius insuper inhibemus, ne idem Rex Aragoniae se Regem Siciliae nominet, sigillum Regium sub intitulatione Regni Siciliae assumat, vel utatur assumpto, neque privilegia, immunitates, feuda, dominationes, bona, vel jura quaecumque in eo, aut aliqua ejus parte concedat, vel tamquam Rex Siciliae quidquam agat, neque dominium vel subjectionem aliquam in quacumque singulares personas, aut terras ipsarum, seu potestariam, vel quamlibet

ANNO
1282.Interdictio fe-
cit Petrum
Arag. ac fau-
tores, &c.Petrum jure
omni in toto
Siciliae regno
privatum de-
cernit Ponti-
fex.

ANNO
1281.

rectoriam, sive officium quocumque nomine cenſentur, in civitate, vel quovis alio loco, maxime ipſius Regni Siciliae, aut alicujus partis Italiae in noſtrum, Eccleſiae, ac Regis Caroli eorundem quocumque, vel qualecumque gravamen, vel per ſe, vel per alium recipiat, vel acceptet; aut cum eis, vel eorum aliquo in praefatorum Eccleſiae ac Regis gravamen, ut praedicitur, societatem, ſive aliam confederationem contrahat, vel conſeruet qualitercumque contractam: neque ſingulares perſonae praemiſſae, vel aliae undecumque civitates, vel alia loca, eidem in Eccleſiae, ac Regis Caroli praedictorum perſequentione hujusmodi perſiſtenti, vel alii pro eo, ſeu in favorem ipſius praemiſſa concedant; vel aliquem praemiſſorum, aut alium pro eo, vel in favorem ipſius, ad praedicta, vel eorum aliquod eligant, nominent, recipiant, vel aſſumant: nec ipſe Rex Aragoniae, vel quivis alius eaſdem ſingulares perſonas, civitates, & loca, vel univerſitates ipſorum ſpecialiter, aut cujuſcumque partis Regni Siciliae ut ſe vel terras ſuas ejuſdem Regis Aragoniae domino, vel obedientiae cuiumque ſupponant, aut eum, vel alium pro eo, ſeu in favorem ipſius in poteſtatem, rectorem, vel ad aliud quodcumque officium, ut praedicitur, eligant, nominent, vel admittant, ſive cum eo societatem vel confederationem aliquam contrahant, vel qualitercumque contractam obſervent: aut quod cives, incolae, habitatores, civitates, vel alia loca praedicta, ſeu univerſitates ipſorum, praefertim cujuſcumque partis ejuſdem Regni Siciliae a noſtra, Eccleſiae, Regis Caroli praedictorum fidelitate, ſeu devotione, quomodolibet avertantur, vel averſa etiam in hujusmodi averſione perſiſtant: per ſenandum, vel litteras inducere, aut donis, promiſſionibus, ſeu alio modo quovis allicere, vel ſollicitare praefumant: neve ſingulares perſonae, Civitates, Caſtra, Villae, aut loca praefata ſe dicti Regis Aragonum hujusmodi Eccleſiae, ac Regis Caroli perſequentioni quomodolibet inſiſtenti domino, regimini, vel obedientiae qualicumque ſubſciant; ſive in noſtrum, Eccleſiae, ſeu regis Siciliae praedictorum, vel gravamen, ut praedicitur, ipſum Regem Aragonum, litteras, vel Nuntios ſuos, vaſa quavis apta cuiumque navigio, gentemve recipiant, vel recipient, vel ad ipſum vadant, ſive litteras mittant, aut ſibi, genti, vel nuntiis ſuis, aut aliis pro eis, maxime in aliqua parte ipſius Regni Siciliae obediant, vel intendant, fodrum miniſtrent, equos, arma, vel vaſa hujusmodi ſub venditionis titulo, aut aliter quomodocumque concedant, ſeu ab ipſo Rege Aragonum, vel alio pro eo privilegia, immunitates, feuda vel largitiones quolibet in eodem Regno Siciliae, quas conſtat, & nos nihilominus declaramus & decernimus non tenere, vel alibi occasione inſtantis negotii ejuſdem Regni Siciliae, aut ſtipendia ubicumque contra nos, Eccleſiam, vel Regem Carolum praedictos recipiant, vel pro receptis promiſſum audeant ſervitium exhibere, aut alias praefare conſilium, vel favorem publicum, vel occultum, nec cum ipſo Rege Aragonum, vel alio pro ipſo, ſeu in favorem ipſius societatem, colligationem, vel quacumque conventiones in noſtrum, Eccleſiae, aut Regis Caroli eorundem qualecumque diſpendium contrahant, aut contractas etiam ſub vinculo juramenti vel quarumlibet adjectione poenarum, ſive poenarum, audeant obſervare.

Michaelem
Palaeologum
mulctat.

Singulariter autem Michaelem Palaeologum, qui ſe Imperatorem nominat, quemque ſuper his, & praecipue ſuper impenſo in praedictis memorato Regi Aragonum nepoti contra nos,

eodem Eccleſiam & Regem Carolum, conſilio, auxilio, vel favore, necnon pactis, conventionibus & confederationibus initis cum eodem argumenta verifimilia deferunt; vox praeterea publica & communis quaſi aſſertationis inceſſat: omneque ſibi de facto vel quomodocumque ſubjectos attentè monemus, eisque diſtrictè praecipimus, ut omnia, monitiones praecipuas, inhibitioneſque praemiſſa, quae ipſos Michaelem & ſubditos contingunt, vel poſſunt quocummodo contingere, vel in eis, ſeu quae ad eos qualitercumque locum habere: quae omnia & ſingula volumus pro nominatis ſingulariter & expreſſe repetitis haberi, & velut taliter repetita robur efficiamque fortiri, diligenter obſervent, eisque ſtudeant in omnibus & per omnia humiliter obedire; alioquin tam ipſos Regem Aragonum nepotem, & Michaelem Palaeologum, quam alios univerſos ſingulos dictis noſtris monitionibus, praecipis, vel inhibitionibus non parentes, cujuſcumque ſit praeminentia, dignitatis, conditionis, aut ſtatis Eccleſiaſtici, vel mundani, excommunicationis ſententiam, quam in eos de ipſorum fratrum conſilio ex nunc ferimus, ſeu inde innodatos eſſe decernimus ipſo facto, ac ſi expreſſe fuiſſent in hujusmodi proceſſus noſtri ſerie nominati. Civitates vero, Caſtra, & alia loca quolibet, necnon Univerſitates, quae ipſis monitionibus, praecipis, & inhibitionibus non parent, Eccleſiaſtico interdicto, quod ex nunc promulgamus, in illa eſſe volumus eodem modo ſubjecta. Interdicta vero praemiſſa ſic accepra praecipimus obſervari, ut in locis quae incidunt in ea, vel in futurum inciderint, nulla Eccleſiaſtica Sacramenta, exceptis dumtaxat baptiſmate parvulorum, & poenitentis morientium, miniſtrentur. Nulla divina celebrentur officia, niſi ſolum Miſſarum ſolemnia, quae in Cathedralibus, ac aliis Collegiatis, & Parochialibus Eccleſiis ad conſociendum Corpus Chriſti morientibus miniſtrandum ſubmiſſa voce, clauſis januis, interdictis & excommunicationis proſus excluſis, ſemel tantum in ſeptimanam permittimus celebrari: non obſtantibus quibilibet privilegiis, vel indulgentiis, Citeſtentiſibus, Praedicatoribus, Minoribus, vel aliis Religioſis, aut ſecularibus perſonis, dignitatibus, Civitatibus, Caſtris, locis, vel Univerſitatibus quibuscumque, ſub quavis forma vel expreſſione verborum ab eadem Sede conceſſis. Quae omnia quoad hoc omnino viribus vacua ſunt. Et nihilominus ſocietates, colligationes, conventiones hujusmodi, & quolibet alias factas, & etiam faciendas in favorem dicti Regis Aragonum, quae ad inſtans negotium ejuſdem Regni Siciliae, aut in Eccleſiae ſeu Regis Caroli praedictorum qualecumque diſpendium vel gravamen, etiamſi fuerint juramentorum, poenarum adjectione, vel quovis alio vinculo roboratae, de poteſtatis plenitudine diſſolventes, & carere decernentes omni robore firmitatis; univerſos & ſingulos qui ſe ad eorum obſervationem quomodocumque ſeu quantumcumque ſolemniter adſtrinxerunt, ad eas obſervandas decernimus non teneri, nec pro eo quod ipſas de cetero non ſervaverint, de reatu perjurii, ac ratione poenarum, vel conventionum quarumlibet adjectionum, in illis poſſe in judicio, vel extra judicium imperii, ſeu aliquatenus moleſtari: quinimo eos ab illarum obſervatione ſub poena excommunicationis, quam ex nunc ferimus, & ipſos ſi ſecus fecerint, incurere volumus ipſo facto, praecipimus poenitus abſtinere.

Sanè omnibus tam perſonis Eccleſiaſticiſ, & ſecularibus, quam Civitatibus, locisque aliis, & Univerſitatibus ſupra dictis, quae hujusmodi mandatis noſtris, praecipis, & inhibitionibus

ANNO
1281.

Excommuni-
catos decli-
nat qui moni-
tionibus hiſ-
ce non ob-
temperant.

Civitatibus,
&c. uſum in-
terdicte Sa-
cramentorum,
&c.

ANNO
1282.

contumaciter non parebunt, aperte prædicimus, quòd non solum ad exequendum comminationes præmissas, sed & alias gravibus spiritualiter & temporaliter contra eos, & specialiter contra Civitates quas contigerit in hujusmodi contumaciâ deprehendi: ad privandum eos Archiepiscopali vel Episcopali dignitate. Contra memoratos verò rebelles dictæ Insulæ ad interdicendum ipsis cum quibuslibet aliis, & aliis quibuscumque cum eis omne commercium, quando & prout facti fuisset qualitas, & expediens fore viderimus, procedemus.

Ad hæc præfatis Regi Aragonum, Michaëli Palæologo, & cæteris universis, qui contra præmissa nostra monita, præcepta, vel inhibitiones, prædictum Regnum Siciliae in præfata Insulâ, sive in reliquis ejusdem Regni partibus invadere, turbare, impetere, seu molestare quomodolibet præsumserint, publicè, vel occultè, hoc generali & publico denuntiamus Edicto, quod nisi dictus Rex Aragonum, & alii prædicti, in eisdem Insulâ & Regno Siciliae, ac vicinis, seu totius Italiae partibus commorantes, infra iustans festum Purificationis Beatæ Virginis, alii verò magis remoti infra Calendas mensis aprilis; dictus Palæologus infra Calendas mensis Maii proximè futuras: quod tempus eis ad hoc pro peremptorio termino assignamus, humiliter ad nos & Ecclesiæ mandata redierunt, præcisè nostris parituri beneplacitis, & tam nobis & Ecclesiæ, quam memorato Regi Carolo, de contumaciâ & contemptu, damnis & injuriis, omnique interesse satisfactionem plenariam competenti tempore, quod eis ad id præfiximus, impensuri ex nunc personarum eorum, citrà mortis & mutilationis periculum, & omnia bona mobilia exponimus à quibuslibet fidelibus liberè occupanda, ipsosque feudis, bonis & juribus quæ à Romanâ, vel à quibuslibet tenent Ecclesiis, privilegiis, indulgentiis, & gratis quibuslibet ipsis ab eadem Sede sub quavis forma concessis, Apostolicâ autoritate privamus, Vasallos eorum juramento fidelitatis, quo forsitan tenentur eisdem, penitus absolventes. Lapsò verò dicto termino, quodcumque nobis visum fuerit ad privandum eundem Regem Aragonum, ipsius etiam absentia non obstante, præfato Regno Aragonum, omnibusque aliis terris suis, seu ad ipsa Regnum & terras similiter exponenda, quoad ipsum Regnum, & terras præfatas semper nostro & ejusdem Romanæ Ecclesiæ jure salvo, & nihilominus contra eum pro qualitate criminum, quibus, ut præfatum est, eum obnoxium superiora prætendunt, quantum nostrum patietur officium, facti qualitas suggereret, & nobis expedire videbitur, auctore Domino procedemus.

Prædictas verò excommunicationis sententias prohibemus absque speciali mandato Sedis Apostolicæ, nisi forsitan in mortis articulo, relaxari: quo casu nisi absolutionis beneficium obtinentes infra tres menses postquam restituti fuerint sanitati, de loco interdicto, si forsitan ibi fuerint, recedentes, Apostolico se conspectui curaverint præsentare, satisfacturi de suis excessibus, pro quibus hujusmodi sententias incurrerunt, & ipsius Sedis beneplacitis parituri, eo ipso in eisdem sententias relabantur. Ipsas quoque sententias sic firmiter & inviolabiliter volumus observari, quòd absolventi ab eisdem vel relaxandi easdem, nisi forsitan in mortis articulo, ut dictum est, tam omnibus nostris Pœnitentiariis, quam aliis quibuslibet Confessoribus, sive generalibus, sive specialibus, seu familiaribus quantumcumque, vel quantumcumque sublimitium personarum quibuslibet consistentium adimus potestatem, etiam à nobis, vel aliquo prædecessorum nostrorum, sub quacumque ver-

borum formâ generalem vel specialem, aut liberam absolventi aliquem, vel aliquos à sententiis hominis, vel Canonis, seu alias eas quomodolibet relaxandi obtinerint facultatem. Si quis autem sine dictæ sanctæ Sedis speciali mandato obtinendo deinceps contrarium fortè præsumserit, tam absolventem à prædictis sententiis, seu relaxantem easdem, quam hujusmodi absolutionem, vel relaxationem recipientem in quacumque dignitate, præminentiâ, statu vel ordine fuerint constituti, ex hac causâ excommunicationis vinculo innodamus: relaxationem etiam hujusmodi sententiæ Sedi præfate similiter reservantes, mortis articulo duntaxat excepto, & tunc nisi sanitate receptâ infra tempus competens jux à locorum distantiam ad eandem Sedem venerint suum humiliter recognoscitur reatum, & ipsius Sedis beneplacitis parituri, relabantur in easdem sententias ipso facto. Ab his verò mulieres in hoc tantum excipi volumus, ut si solum ratione præstiti favoris in hujusmodi sententias forsitan inciderint, possint per suos Diocesanos juxtà Formam Ecclesiæ absolutionis beneficium obtinere.

Ut autem hujusmodi noster Processus ad communem omnium notitiam deducatur, cartas, sive membranas, processum continentes eundem, in præsentis Ecclesiæ sancti Flaviani Martyris appendi vel affigi ostiis, seu superliminibus, faciemus, quæ processum ipsum suo quasi sonoro præconio, & patulo indicto publicabunt. Ita quòd dicti Petrus Rex Aragonum & Palæologus, ac alii quos processus ipse contingit, nullam possint excusationem prætere, quòd ad eos talis processus non pervenerit, vel quòd ignoraverint eundem, cum non sit verisimile remanere quoad ipsos incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Actam apud Montem Falconem ante prædictam Ecclesiam sancti Flaviani, in festo dedicationis Basilicæ Principis Apostolorum: Pontificatus nostri anno secundo, sub anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, Indictione undecimâ.

Processus depositionis habitus contra PETRUM Regem quondam Aragonum.

MARTINUS Episcopus servus servorum Dei, ad certitudinem presentium, & memoriam futurorum. De insurgentis in Regno Siciliae fremitu tempestatis, quam execranda Panormitanorum rebellionis audacia inchoavit, & reliquorum Siculorum malitia, Panormitanos imitata, profequitur, ad Sedem Apostolicam insaulto rumore perlato: Nos post processum in hac Urbe-Vetana civitate in festo Ascensionis Domini transacto novissimè habitum, ad compescendam tempestatem eandem, quia procellarum illius spiritus non cessabat, sed per insidias Petri Regis Aragonum, quem stilo circâ Reges solito non describi, subscripta ejus demerita meruerunt, invalescere potius videbatur, ut ejusdem Regis, qui Regiæ dignitati non deferens, & generis sui claritati non parcens, dictorum rebellium se ducem constituit & aurigam, nequitia revelaretur apertius, & Ecclesiæ Romanæ justitia contra eum evidentiùs appareret, pridem in festo dedicationis Basilicæ Principis Apostolorum præterito, nuper in pateâ Ecclesiæ sancti Flaviani Montisfalconis Balneoregenensis Diocesis, præsentè tunc multitudine numerosâ fidelium, duximus recensendum; qualiter foelicis recordationis Innocentius Papa quartus, &c. ut in superiori processu usque ad illa beneficium obtineret.

Tantis itaque ac talibus per præmissas monitiones, prohibitiones, & pœnarum commina-

ANNO
1282.

Mulieres à
Diocesanis
possunt ab-
solvî.

Iterata in Pe-
trum Arago-
niæ Regem
sententia.

Omnibus bonis & ditionibus expoliantur.

Pœnitentiariis & aliis absolventi ab interdicto potestas prohibetur.

ANNO
1281.Petrus Regno
Aragonie,
omnique di-
tione spolia-
tum declarat
Summus
Pontifex

tiones memoratis Petro Regi Aragonie nepoti, rebellibusque fuculis ministris, complicitibus, satellitibus, & fautoribus eorundem, tamquam apertis datis significationibus ut à facie arcus fugerent, & se ab instantia recti iudicii merita duritia liberarent, non humiliatum, sed obduratum est in suis perverfitatibus insipiens cor eorum. Nec enim acquirerunt monitionibus; nec prohibitionibus paruerunt, nec comminationum horruere savitiam, nec ab earum instantia expaverunt; sed eis contemptis omnimodis suas non solum continuatione aggravare nequicias, verum etiam multiplicationibus variis ampliarunt, ad alias partes Regni Siciliae extra sepe fatam Insulam constitutas hostiliter impendendas suos, sicut fertur, conatus nefarios extendentes. Ne igitur tam iustae comminationes fiant injuste ludibrio, si eorum iustitia prosecutione debita fraudaretur, neve sine vindicta gravis adeo crescat infamia, dignum putavimus, ut memoratum Petrum nepotem Regem Aragonum, tantamque ipsius pertinaciam ultrix sententia prosequatur. Et ideo Regnum Aragonum, caeterasque terras Regis ipsius, de Fratrum nostrorum consilio exponentes ut sequitur, ipsum Petrum Regem Aragonie, eisdem Regno & terris, regioque honore, sententia, iustitia exigente privamus, & privantes exponimus eadem Regnum & terras occupanda Catholicis, de quibus & prout Sedes Apostolica duxerit providendum, in dictis Regno & terris ejusdem Ecclesiae Romanae, ut praemittitur, jure salvo, Vassallos ipsius quos prout praemissa declarant à juramento fidelitatis, quo tenebantur, eidem jam absolvimus, denuntiantes penitus absolutos, & deinde ab eodem, & à quolibet fidelitatis vinculo, & homagio expressis absolventes, ac eundem Petrum quondam Regem, Siculos complices, & fautores, omnesque alios singulares, qui praedictas inhibitiones, monitiones, & comminationes damnabiliter contempserunt, praemissis excommunicationis, Universitates vero, Civitates, castra, & loca caetera denunciavimus interdicti sententis subjacere, ipsos & ipsa ex causis legitimis, & propter continuatam, auctamque ipsorum contumaciam similibus sententis supponentes. Universis praeterea Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, praeminentiae, sive status, etiam si dignitate Pontificali, sive regia forsitan decorentur, & specialiter Archiepiscopis, Episcopis, aliisque inferioris gradus Praelatis, & personis Ecclesiasticis, Religiosis cujuscumque Religionis aut ordinis; & saecularibus, ipsique Petro quondam Regi Aragonie, Comitibus, Vicecomitibus, Baronibus, Universitatibus Civitatum, Castrorum, caeterorumque locorum, ac universis incolis, & habitatoribus eorundem Regni & terrarum, quibus dictum Petrum tunc Aragonie Regem privavimus, districte inhibemus, ne idem Petrus de dictis Regno & terris se de caetero aliquatenus intromittat: neve caeteri supradicti eidem Petro dudum Regi, vel aliis quibuscumque contra dictas privationem, expositionem, aut prosequentes eandem, per quos dictum Regnum & terras occupandas, Sedes eadem providebit, tentantibus se opponere, sed qualitercumque faveant sive praesent in hoc consilium, auxilium, seu favorem publicum vel occultum, quacumque occasione quaesita vel praetextu alicujus homagii, vel cujuscumque colligationis, confederationis, societatis, seu cujusvis conventionis, aut contractae hactenus sive in posterum contrahendae, etiam si colligationes, confederationes, societates, conventiones, & alia supra dicta penarum adjectionis, literarum, vel juramenti, seu cujuslibet alterius, sint vinculo firmitatis innexa. Nos enim colligationes, confederationes, societa-

tes, conventiones, caeteraque hujusmodi praemissa, quoad hoc, de potestatis plenitudine dissolvimus. Juramenta super illis praestita, poenaeque propter ea promissas penitus relaxantes. Universos & singulos qui eas contraxerant se ad eorum observantiam quantumcumque solemniter adstringendo, ab ipsorum in praemissis observatione penitus absolventes.

Specialiter autem Archiepiscopis, Episcopis, & caeteris personis Ecclesiasticis, Comitibus, Vicecomitibus, Baronibus, incolis, & habitatoribus supra dictis eorundem Regni Aragonie & terrarum, prohibemus expresse, ne dictum Petrum olim Regem Aragonie pro Rege, vel pro Domino recipiant, vel habeant, neve sibi obediant, vel intendant aut ipsi, vel alii pro eo de rebus vel obventionibus sive juribus Regalibus, seu ratione domini debitis respondeant, vel aliquam satisfactionem impendere sub velamine quocumque praesumant. Alioquin memoratum Petrum quondam Regem, & omnes singulares personas cujuscumque sint praeminentiae, conditionis, aut status, Ecclesiastici, vel mundani, etiam si dignitatis Regalis honore praesuleant, excommunicationis: Civitates vero, Castra, Villas, & loca caetera, nec non Universitates ipsarum, quae dictas inhibitiones, vel earum aliquam praeterire, propria temeritate praesumpserint, interdicti sententis, quas ex nunc ferimus, decernimus subjacere, non obstantibus quibuslibet privilegiis, vel Indulgentiis, quibuscumque, Imperatoribus, Regibus, Principibus, Archiepiscopis, seu quibuslibet Praelatis aliis; Cisterciensibus, Praedicatoribus, Minoribus, Hospitalariis, templariis seu Religiosis aliis, aut saecularibus personis, etiam in dignitate qualibet constitutis; civitatibus, Castris, Locis, Communitatibus, Collegiis, vel quibusvis universitatibus, sub quacumque verborum forma vel expressione, ab eadem Sede concessis & quibuslibet aliis Indulgentiis ejusdem Sedis, per quas praesentis processus effectus impediti valeat, vel differri. Quae quidem omnia privilegia & Indulgentias, quoad hoc, omnino viribus vacuumus; & nihilominus contra hujusmodi praesumptores, & specialiter contra dictos Praelatos, Religiosos, comites, Vicecomites, Barones, Incolas, habitatores Civitatis, Castra, Villas & alia loca, & Universitates ipsorum, ad privandum eos, & ea quibuslibet privilegiis, & Indulgentiis, immunitatibus, sive gratis ipsis ab eadem Sede concessis, necnon terris, feudis, & juribus, quae à praefata Romana, vel aliis quibuscumque tenent Ecclesiasticis seu personis Ecclesiasticis, aut aliis gravius spiritualiter & temporaliter, quando, & sicut facti fuerit qualitas, & expedire viderimus, praevia divina gratia procedemus.

Ut autem hujusmodi noster processus ad communem omnium notitiam deducatur, cartas, sive membranas, processum continentes eundem, in majoris Urbe Vetanae Ecclesiae appendi vel affigi ostiis, seu superliminatibus faciemus, quae processum ipsum quasi sonoro praenotio, & patulo indicio publicabunt. Ita quod idem Petrus, vel alii quos processus ipse contingit, nullam postea possint excusationem praetendere, quod ad eos talis processus non pervenerit, vel quod ignoraverint eundem, cum non sit verisimile remanere quoad ipsos incognitum, vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Actum apud urbem veterem in platea dictae majoris Ecclesiae, duodecimo Calendae Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo, anno millesimo ducentesimo octuagesimo tertio, Indictione undecima.

ANNO
1281.Interdictio
subiicit Papa
Praelatos, ac
Religiosos.
(licet privile-
giis munitos)
si Petro Ara-
gon. & aliis
excommuni-
catis faveant.

Ad

ANNO
1282.

II.
Ex Anecd.
Martene
Tom 1. Col.
1172.

Ad superiores Ordinis Prædicatorum, tribuit eis facultatem aliquos ex fratribus suis designandi ad audiendas confessiones.

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei dilectis filiis Magistro, & Provincialibus Prioribus Fratrum Prædicatorum, salutem & Apostolicam benedictionem.

Adfructus uberes, quos in agro dominico, verbo pariter, & exemplo, confessiones audiendo, & per alia virtutum exercitia facer ordo vester, & humiles ipsius professores prodixerunt hætenus, & in futurum sperantur, Deo auspice, producturi, attentæ considerationis aciem convertentes, ut fratres ejusdem Ordinis prædicationis, & audiendi confessiones, officia eò liberius & efficacius exequi valeant, quò certius de ipsorum curâ circa eadem auctoritate constabit: tibi, Fili magister per te, vobis verò Prioribus Provincialibus cum diffinitoribus in provinciis vestris, capitulis congregatis committendi auctoritate Apostolica fratribus ejusdem ordinis in sacra pagina eruditus, examinatis, & approbatis à vobis prædicationis officium, audiendi confessiones, absolvendi poenitentes, & injungendi eisdem poenitentias salutares, etiam fratribus aliis idoneis concedendi eisdem, quos sæpe fati ordinis fratribus, quibus dicta officia taliter per nos commissa, sive concessa fuerint, quod eadem liberè valeant exercere, plenam damus, & concedimus auctoritate præsentium facultatem, districtis inhibentes, ne quis fratres ipsius Ordinis, quibus dicta officia taliter committenda duxerit, ut præmittitur, seu etiam concedenda, in exercitio, aut executione officiorum ipsorum audeat quomodolibet impedire. Volumus autem, quod hi, qui Fratres confitebuntur eisdem, suis parochialibus presbyteris confiteri (a) saltem semel in anno, prout generale Concilium statuit, nihilominus teneantur, quodque iidem Fratres eos ad hoc diligenter, & efficaciter secundum datam eis à Domino gratiam exhortentur. Nulli ergo omnino hominum &c.

Datum apud urbem veterem 4. Idus Januarii Pontificatus nostri anno primo.

Aragonæ Regnum ad Filium secundo-genitum Regis Franciæ transferri præcipit: anno 1283

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei dilecto filio Johanni tituli sanctæ Cecilia Presbitero Cardinali, salutem & Apostolicam benedictionem.

Qui Regna transfert atque constituit ipse scripturæ sacræ docet eloquio Regnum à gente transferendum in gentem propter injustitias, injurias, contumelias, dolosque diversos.

Sanè injustitiam manifestam Petri quondam Regis Aragonum circa occupationem Insulæ Sicilia; variosque conatus, & insidias ad alias partes Regni Sicilia; occupandas; seditionem in eadem Insula motam; commotionem & concitationem populi factam inibi contra nos, rempublicam Ecclesiæ instar illius, probat aperte defectus evidens, immo potius nullitas ut ita dixerimus, juris sui; cum sit evidenter notorium sibi uxori, natisve suis, vel ei per ipsos,

aut alias nullum jus competere, in Insula memorata, vel parte aliqua dicti Regni.

Ex quo ipsius injuriæ, nec non & contumeliæ, quas in præmissis nobis & Ecclesiæ Romanæ, quibus ratione Regni Aragonum, eidem Ecclesiæ à claræ memoriæ avo ipsius Petri, oblatis & censuralis tam ab illo, quam ab aliis ejus prædecessoribus constituti, ad fidelitatem debitam tenebatur, nec non carissimo in Christo filio nostro Carolo Regi Sicilia; illustri, non absque occasione ac strage multorum, irrogavit hætenus, nec adhuc irrogare desistit manifesti convinctur, nec latendi locum inveniunt doli ejus, in suæ malitiæ prosecutione commissi, aut ipsius possunt insidiæ occultari; quos & quas communis jam notio publicat, & fama, quin potius infamia publica manifestat.

Præmissam itaque illius secuti non indignè doctrinam, cujus licet insufficientibus meritis, exequimur vices in terris post varias monitiones, prohibitiones, sententiarum excommunicationis & interdicti prolationes poenarum indicationes & comminationes expressas, de dicto Regni Aragoniæ ac terrarum, quondam ipsius Petri, expositione, ac privatione factas, & præcepta diversa, quorum omnium idem Petrus se contumacem exhibuit contemptorem, Regnum Angliæ, terrasque prædictas exponentes modo subscripto ipsum Petrum, tunc Regem Aragoniæ, Regno & terris eisdem Regionibus honore sententialiter, justitia exigente privavimus, & privantes exposuimus eadem Regnum & terras occupanda Catholicis de quibus, & prout sedes Apostolica duceret providendum quoad eadem Regnum & terras Romanæ semper Ecclesiæ jure salvo, sicut hæc omnia lata per nos, de fratrum nostrorum consilio, super hujusmodi privatione expositione & occupatione, sententia seriose declarat.

Quia verò ubi non est Gubernator populus corrui, ne ipsorum Aragoniæ Regnum & terrarum populus, factus absque Gubernatore diutius veniat in ruinam dictam provisionem fedi reservatam, eidem deliberavimus exequendam; & idcirco ad carissimi in Christo filii nostri Philippi Regis Franciæ illustris genus clarissimum, illibatam ejusdem generis fidem ad Deum, devotionem ad ipsum, & eandem Ecclesiam indefessam; fervidum zelum ad exaltationem fidei Orthodoxæ, cujus idem genus contra hostes ejusdem fidei semper exitit singularis athleta; & ingentem illius potentiam, in obsequiis eandem fidei & Ecclesiæ feliciter temporibus retroactis expertam; considerationis sollicitæ oculos convertentes, ad executionem provisionis ejusdem aliquem de ipso genere, sub Dei fiducia, quem semper illius generis clara progenies & Regnum Franciæ inclitum firmissimè credidit, devotissimè honoravit & coluit, de fratrum ipsorum Consilio deliberavimus eligendum.

In electione verò hujusmodi, aliquem de ipsius Regis Filiis præferendum multiplex ratio persuasit; ideoque tuæ circumspectionis industriam prolatam frequenter in arduis, fidum peccus, providumque Consilium nobis nota familiaritate diutina, debita meditatione pensantes, te ad hoc Ministrum idoneum, de fratrum eorumdem Consilio, assumentes, ad occupandum idem Aragoniæ Regnum & Comitatum Barchinoniæ, qui est de Terris expositis, quas olim fuerant dicti Petri, de illo ex ejusdem Regis Franciæ filiis, quem ad hoc ipse Rex elegerit, alio tamen ab eo, qui sibi est in dicto Regno Franciæ successurus sub lege, conventionibus, pacifice subscriptis, ab eodem Rege Franciæ, ac ipso filio, ad id electo per eum, solemniter promittendis, ut eorum quemque

ANNO
1283.

(a)
nota

III.
Ex Ang.
Archiv. R.
mer Tom. 2.
pag. 252.